

der skildrer Tyendeforholdet med dristige og stærke Farver, og saaledes, at selv om Skildringens Rigtighed ikke er bleven dragen i Tvivl, saa have dog i hvert Fald de vedkommende følt sig stærkt udæskede ved denne Bog. Jeg nærer for mit Vedkommende kun Glæde over, at man fra mange forskellige Sider rører ved dette Spørgsmaal, og at man netop saa dristigt og saa kraftigt, som det vel er muligt, drager Spørgsmaalet frem for at fange den almindelige Opmærksomhed for det, som er Kærnepunktet, nemlig at der bør naas til en Behandling af disse Folk, der jo udrette et betydningsfuldt Samfundsarbejde, som kan svare til, hvad det ene Menneske bør gøre for det andet.

Jeg haaber, at den Tyendekommission, der her foreslaas nedsat, maa tilvejebringe en Betænkning og et Forslag, der kan bringe os ud over de Vanskeligheder og de Uretfærdigheder, der klæbe ved den nuværende Tyendelov, og i Stedet for den kan skaffe os en Beskyttelseslovgivning navnlig for det yngre Tyende. Jeg gaar ud fra, at denne Kommission hvorledes den end bliver sammensat, vil sætte sig til Opgave at underkaste de Forhold, den ersat til at beskæftige sig med, en grundig og samvittighedsfuld Undersøgelse. Jeg betragter det som givet, at denne Kommission har frit Lejde overalt, at den kan rykke ind paa Herregaardene, rykke ind hos Proprietærer, hos Gaardmænd rundt omkring i alle vore Landsdele, kan underkaste Boligforholdene, Spisekamrene, de Forhold, under hvilke der daglig leves af Tyendet, en grundig, detailleret og samvittighedsfuld Undersøgelse. Jeg tror, det efter denne Undersøgelse vil vise sig, at den Kritik, som i de senere Aar har været fremme fra vor og anden Side, i det store og hele holder Stik. Jeg giver den ærede Ordfører for Venstre Ret i, at Forholdene, saaledes som de have udviklet sig, langt fra staa Maal med den Tyendelovgivning, vi have. Der er et Flertal af humane Husbonder og Madmødre i dette Land, men selv om der kun var et lille Mindretal af Tjenestefolk, der bleve behandlet ilde i Ly og Læ af denne Undtagelseslov, vilde det dog være mere end Grund nok til at skride til enten en Ophævelse af Tyendeloven eller en Beskyttelseslov for Tyendet.

Jeg er ligesom den ærede Ordfører for Venstre meget stemt for en Ændring i § 2 angaaende Kommissionens Sammensætning. Hvis § 2 nemlig vedtages i sin nuværende Skikkelse, vil — jeg gaar ud fra, at vort Parti ikke kan vente mere

Velvillie i dette Ting, end det har Ret til og Krav paa — det Parti, hvortil jeg hører, ikke blive repræsenteret i Kommissionen. Da der i sin Tid blev nedsat en Kommission til at undersøge Betingelserne for Oprettelse af en Husmandsskole, var der ingen Socialdemokrat med i den, og der blev heller ikke gjort noget Tilløb til at faa vort Parti repræsenteret. Der lød mange Klager derover, ikke alene fra vor Side, men ogsaa fra Husmændenes. Jeg vil ikke gerne, at det skulde gentage sig her, og jeg ser i den ærede Ordførers Udtalelse en Anbefaling for den videst mulige Hensyntagen til alle Partier i Rigsdagen. Jeg takker det ærede Medlem varmt, fordi han har givet Tilsagn om at ville medvirke til, at vort Parti gennem sin parlamentariske Gruppe kan blive repræsenteret i Kommissionen.

Jeg skal ligeledes henstille, at der ved Kommissionens Nedsættelse vil blive taget et meget stærkt Hensyn til Husmandsforeningerne, der jo ogsaa have medvirket til at skabe en offentlig Mening for en Revision af Tyendeloven, overhovedet en Stemning for Tyendet. De have der været i første Række, de have haft Spørgsmaalet paa Dagsordenen paa deres Delegeretmøder. De have rundt i Landet diskuteret det og fremsat Krav om en Revision. Jeg vil derfor, ligesom den ærede Ordfører for Venstre, og i endnu højere Grad end han henstille, at der tages et meget stort Hensyn til Husmandsorganisationerne. Jeg tror, at de have indenfor deres Midte, i deres Bestyrelser og Forretningsudvalg Mænd, der ville kunne tilføre Kommissionen en overordentlig stor Sagkundskab og møde udrustede med al den Interesse, der skal til, for at Sagen kan blive fuldt ud varetagen.

Hermed skal jeg anbefale den foreslaaede Kommission. Jeg haaber, at den maa arbejde grundigt, at den i stort Omfang maa fremkomme med Enkeltheder til Belysning af det store Samfundsspørgsmaal, der her ligger for. Endelig vil jeg haabe, at Kommissionens Arbejde maa skride hurtigt frem, saa at vi inden Udløbet af et Aar eller to kunne vente at se Kommissionens Resultat i en bedre og mere tidssvarende Lovgivning for den store Del af vort Samfunds Medlemmer, der ere beskæftigede som Tyende.

Berntsen: Da jeg under den Forespørgsel, der i Fjor blev fremsat og diskuteret her angaaende Tyendeforholdet, havde Lejlighed til at udtale mig om den